

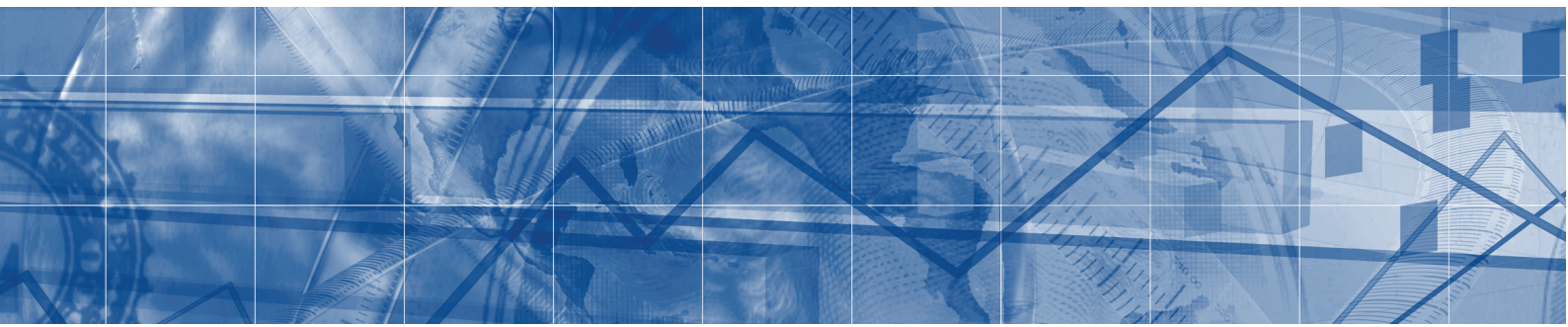

Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця № 3

Журнал

вересень 2025

*Випуск присвячено Міжнародній науковій конференції
з економічного розвитку та спадщини Семена Кузнеця
CED-2025*

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

**Молодіжний економічний вісник
ХНЕУ ім. С. Кузнеця**

№ 3
вересень 2025
Журнал

Виходить щоквартально

**Випуск присвячено Міжнародній науковій конференції
з економічного розвитку та спадщини Семена Кузнеця
CED-2025**

**Засновник – ХНЕУ ім. С. Кузнеця.
Видавець – ФОП Стожук А. П.**

**Затверджено на засіданні
вченої ради університету
Протокол № 6 від 29.09.2025 р.**

**Ідентифікатор медіа: R30-02756
(рішення Національної ради України
з питань телебачення і радіомовлення
№ 685, протокол № 9 від 7 березня 2024 року).**

Періодичність – щоквартально.
Мова видання – українська, англійська, французька, німецька.

Засновано в січні 2015 року згідно з рішенням вченої ради.

Редакційна колегія

Пилипенко А. А. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ імені Семена Кузнеця (головний редактор)

Бриль М. С. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Малярець Л. М. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Власенко Т. А. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Назарова Г. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Вовк В. А. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Пушкар О. І. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Гриневич Л. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Тищенко В. Ф. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Журавльова І. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Чернишов В. В. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Яценко Р. М. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Ястремська О. М. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Поштова адреса засновника:

61165, Україна, м. Харків, пр. Науки, 9а, **Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця**

Конт. телефон: (057)702-03-04

Відповідальність за достовірність фактів, дат, назв, імен, прізвищ, цифрових даних, які наводяться, несуть автори статей.

Рішення про розміщення статті приймає редакційна колегія. У текст статті без узгодження з автором можуть бути внесені редакційні виправлення або скорочення.

Редакція залишає за собою право їх опублікування у вигляді коротких повідомлень і рефератів.

У разі копіювання чи передрукування матеріалів посилання на електронний журнал обов'язкове.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи ДК № 4853 від 20.02.2015 р.

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2025

ЗМІСТ

Андрейчиков О. О. Інтелектуальний капітал і цифрова інклюзія: стратегічні орієнтири розвитку ІТ-компаній.....	9
Андрусик Є. В., Гур'янова Л. С. Застосування методів Data Science для гібридної сегментації клієнтів	12
Ачкасова С. А., Вовченко А. О. Запобігання ризику неплатоспроможності підприємств в умовах економічної невизначеності	15
Бай Цзішен. Формування готовності педагогів закладів дошкільної освіти до інновацій.....	18
Balasanian O., Mykhailova L. Competency-based approach to language training of higher education students	21
Balycheva L., Shelkunova N. Historical experience of post-war economic reconstruction as a path to forming Ukraine's recovery strategy	23
Бащук І. Г., Безкоровайна Л. В. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством у середовищі інформаційного шуму	26
Bezugla I. Optimizing Cognitive Processes in Language Learning through AI: Insights from French Academic Contexts	29
Березовський П. П., Калашник Н. С. Партнерство влади та бізнесу як інструмент інноваційного розвитку економіки	32
Білоусов С. О. Мікрокреденшали як нова мова глобального академічного співробітництва	36
Близнюк О. В. Аналіз сучасних теорій лідерства.....	38
Боденко А. І. Формування оточуючого середовища релокованих підприємств під впливом заходів державної підтримки	41
Boiko N. Priorities of social development and social enterprise marketing: the Ukrainian context	43
Бондаренко Г. Г., Белявцева В. В. Вплив рівня економічного розвитку на функціонування громадянського суспільства в Україні	46
Brynza N. Optimising web resources to expand digital accessibility	48
Budreiko M. Social and economic aspects of provision of development of a health system.....	52
Будянська В. А., Почуєва О. О. Цифрові комунікації в управлінні вищою освітою: виклики та перспективи розвитку.....	55
Shang Honghai. Social and communication support of an organization.....	59
Shang Lei. Integration of information technologies into art education: challenges of managing students' independent work	61
Васюк В. В. Компетентнісний підхід в управлінні персоналом	64
Велика О. Ю. Маржинальний прибуток як критерій формування системи мотивації менеджерів з продажів	66
Vizhunov A., Ustimenko A. Theoretical approaches to the formation of corporate safety of organizational development of the enterprise.....	69

Voitenko O., Haiduk O. Methodical approach to managing the potential of a secure-oriented enterprise.....	72
Воронюк Є. В., Сатушева К. В. Виклики для економічної безпеки підприємницької діяльності в умовах глобальної нестабільності.....	75
Gavkalova N., Kunitsyn O. European digital innovation hubs as a potential driver of the social economy in Ukraine	77
Гаврильченко О. В., Білоусенко А. Ю. Адаптивність бізнес-процесів агропромислового комплексу України в умовах воєнного стану	79
Naharinov O., Kobziev P. Signs of anthropogenic systemic catastrophe of the XXI century.....	81
Говорун Б. О. Екосистемна парадигма розвитку бізнес-процесів корпоративного підприємства	84
Goel A. K., Sigaieva T. Trends in logistics development in today's environment.....	87
Нонтаренко І., Павлюк О. Distance learning as a means of developing students' information literacy	90
Горбачов А. В. Актуальні проблеми та перспективи викладання суспільно-політичних дисциплін у прифронтових регіонах України.....	93
Gorobynskaya M. Transformation of HR Processes under the Influence of the Industry 5.0 Concept	96
Грицай Я. Г. Цифрові інструменти для організації спільної роботи в закладах загальної середньої освіти	101
Грінченко М. В. Моделювання архітектури обліково-аналітичного забезпечення управління розвитком корпоративного підприємства	104
Demchenko H. Intellectual property as a driver of Ukraine's economic recovery in wartime conditions.....	107
Demchenko K., Lebedynska O. War veterans in the labor market of Ukraine: employment challenges and social risks.....	109
Demianenko A., Semenov A. Approach to the formation of weighting coefficients for the human capital index under socio-economic upheavals	113
Драган О. А. Методологічні засади використання інформаційних технологій у процесі дистанційного навчання англійської мови як іноземної	116
Дуга С. Ю. Людський капітал жінок в Україні: сучасні виклики та перспективи розвитку.....	118
Єнгалічев С. О., Леуєнко О. В. Обговорення результатів інтелектуального методу планування задач у гетерогенних розподілених інформаційних системах.....	122
Yermakov I. Cyber threats and protection of online platforms in the tourism sector	125
Єрмоленко О. А., Грачова Я. П. Інституційні засади соціальної відповідальності підприємств	127
Жигилій О. Г. Аналіз сучасного стану та перспектив розвитку зовнішньоекономічної діяльності агропромислового комплексу України	130
Жила Г. В. Розвиток критичного мислення здобувачів вищої освіти в умовах цифровізації	133
Задачин Г. С. Цифрова дидактика комунікативної компетентності: потенціал інтерактивних платформ у вищій освіті.....	136

ВИКЛИКИ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

УДК 330.34:65

Воронюк Є. В.

Викладач кафедри міжнародних економічних відносин
та безпеки бізнесу ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Сатушева К. В.

Доцент кафедри міжнародних економічних відносин
та безпеки бізнесу ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. У роботі наведено дослідження основних викликів для економічної безпеки підприємницької діяльності, які на сьогодні, окрім інтенсифікації цифровізації, також походять із геополітичних змін, зниження обсягів прямих іноземних інвестицій та порушення глобальних ланцюгів постачання.

Ключові слова: розвиток підприємницької діяльності, економічна безпека підприємницької діяльності, виклики, загрози.

Annotation. The paper presents a study of the main challenges to the economic security of entrepreneurial activity, which currently, in addition to the intensification of digitalization, also arise from geopolitical changes, a decrease in foreign direct investment, and disruption of global supply chains.

Keywords: development of entrepreneurial activity, economic security of entrepreneurial activity, challenges, threats.

Актуальність проблеми. Підтримка і забезпечення стійкого функціонування та безпечного розвитку є доволі важливим завданням, реалізація якого ускладнюється глобальними викликами. Екологічні, соціальні, економічні, геополітичні й інші чинники провокують появу нових загроз для економічної безпеки підприємницької діяльності, а їх ідентифікація і визначення джерел походження дозволяє розширити можливості підприємств у сфері свого економічного самозахисту за рахунок завчасного отримання інформації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Жураковська А., Лукашова Д., Павлов Р. у своєму дослідженні дійшли висновку про важливість збалансованості між традиційними підходами до забезпечення безпеки підприємства та інноваційно-технологічними інструментами. При цьому дослідники підкреслюють важливість використання інновацій і сучасних технологій для підтримки належного рівня економічної безпеки, особливо в умовах інтенсифікації цифровізаційних процесів [1].

На думку Воловельської І. В. та Мазіашвілі А. Р. цифровізація є основним чинником розвитку сучасного суспільства, а отже, і джерелом ризиків і загроз [2].

За результатами свого дослідження автори Воронюк Є., Чепелюк М. та Ніреан О. також дійшли висновку, що цифровізація бізнесу відіграє ключову роль у забезпеченні його економічної безпеки та має суттєвий вплив на досягнення цілей сталого розвитку [3].

Метою цього дослідження є вивчення специфіки викликів для економічної безпеки підприємницької діяльності в сучасних умовах.

Вкладення основних результатів дослідження. Проведене дослідження літературних джерел щодо викликів для економічної безпеки підприємницької діяльності продемонструвало, що вчені зосереджені на розгляді цифровізації як фактору впливу та джерела загроз для підприємства. Проте, за даними ЮНКТАД одним із основних рушіїв розвитку підприємницької діяльності є прями іноземні інвестиції. Так, 2024 рік продемонстрував, що загальносвітові потоки прямих іноземних інвестицій впливали майже на 8 %. Цікавим є той факт,

що значне скорочення простежується в розвинутих країнах – до 2%, при цьому достатня стабільність присутня в потоках прямих іноземних інвестицій в країни, що розвиваються, хоча тут також присутні деякі регіональні відмінності [4].

ЮНКТАД також надає результати дослідження, відповідно до яких зниження обсягів прямих іноземних інвестицій негативно впливають на досягнення цілей сталого розвитку [5].

Окрім проблематики нестачі інвестиційних потоків, підприємницька діяльність також зіштовхнулася і порушеннями ланцюгів постачання. За даними Європейського банку реконструкції і розвитку, із проблемами щодо доставки складових елементів або сировини зіштовхнулись близько 75% компаній. У звіті також зазначається, що ці порушення викликані погодними змінами, геополітичними шоками та трапились через постачальників [6]. Порушення ланцюгів постачання призводить до складних наслідків у вигляді збоїв виробничих циклів, що, своєю чергою, може стати причиною штрафних санкцій за несвоєчасну поставку готової продукції.

Геополітичні зрушення, які в цей час набувають посиленої інтенсивності, призводять до підвищення торговельних бар'єрів та появи політичних ризиків. У своїй сукупності ці наслідки геополітичної проблематики постають каталізатором зниження інвестицій, що змушує бізнес формувати стратегії свого розвитку і захисту економічної безпеки, враховуючи нестабільність умов торгівлі та посилення регуляторної складності [4].

Ще в 2022 році колектив авторів, за результатами свого дослідження, дійшли висновку про критичну залежність більшості міжнародних компаній від постачальників, що робить бізнес нестійким у кризові моменти. Крім цього, в статті підкреслено, що наявність напрацьованих антикризових сценаріїв, внутрішніх знань і процедур управління ризиками дозволило деяким компаніям легше адаптуватись до перебоїв у постачанні. Окрему увагу приділено впровадженню цифрових інструментів управління. Так, компанії, які більш активно впроваджували цифрові технології, були більш економічно забезпечені в кризових умовах [7].

Висновки. Основні виклики сучасності для економічної безпеки підприємницької діяльності можна розподілити на геополітичні, економічні, технологічні, до яких найбільш вразливими залишаються підприємства, у яких відсутня система забезпечення економічної безпеки. Таким чином, за результатами проведеного дослідження можна говорити, що одним із основних викликів для економічної безпеки підприємницької діяльності є забезпечення ресурсного потенціалу, якість якого дає можливість підприємству забезпечувати безперебійність свого функціонування ще деякий час після настання кризового явища.

Література: 1. Жураковська, А., Лукашова, Д., Павлов, Р. Виклики та специфіка забезпечення економічної безпеки підприємства в кризових умовах. *Економіка та суспільство*. 2024. № 68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-100>. 2. Потапюк І., Мазіленко С., Прусова М. Фінансово-економічна безпека як основа безпеки підприємства. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. № 2 (02). С. 156–160. DOI: 10.32782/dees.2-26. 3. Voroniuk Y., Chepeliuk M., Nirean E. Clustering of European countries by strategies of digitalization of their business environment. *Problemy Ekorozwoju*. 2020. Vol. 20. No. 2. P. 51–70. DOI: 10.35784/preko.7161. 4. Data Insights // UNCTAD Data Hub. URL: <https://unctadstat.unctad.org/insights/theme/238>. 5. UN Trade and Development (UNCTAD). URL: <https://unctad.org/news/foreign-investment-developing-economies-fell-2-2024-marking-second-year-decline>. 6. Global supply chains in turbulence – EBRD // EBRD Transition Report 2022-23. URL: <https://2022.tr-ebrd.com/global-supply-chains-in-turbulence>. 7. Orlando B., Tortora D., Pezzi A., Bitbol-Saba N. The disruption of the international supply chain: Firm resilience and knowledge preparedness to tackle the COVID-19 outbreak. *Journal of International Management*. 2022. Vol. 28. No. 1. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.intman.2021.100876>.

Стаття надійшла до редакції 23.09.2025 р.

